

Der stander et ur

af Svend Sørensen

Nye oplysninger er kommet frem om et ur fra Sydthy, som kort blev omtalt i årbogen i 1977.

Et standur er et stueur, der står op. Det er en urkasse, anbragt på en stander med lodder i. I dag er ordet »stander« ikke brugt så meget, men bruges dog i f.eks. standerlampe og benzinstander. Nu om stunder får driftige folk ting op at stå, men her i Thy kan man endnu høre folk sige, at *»det skal vi nok få standet«*.

Et sådant standur ejer Klaus Holt fra Heltborg. Udover at vise tiden har det også udvist standhaftighed ved at modstå tidens omsiggribende flytteri. Det har simpelthen stået i skødet, at uret ikke måtte bortsælges fra gården. Det spændende ved uret er, at det har skive med viser til to sider, altså et standur beregnet til indbygning i en væg.

Klaus Holt blev ejer af uret, da han i december 2003 overtog Enggaard efter sine forældre, og det kunne ikke falde ham ind at flytte uret. Det er et familieklenodie. Gennem tiden er uret blevet tilset af urmager Poul Lauridsen, Hurup. Urværket går upåklageligt, oplyser Klaus Holt, *»men klokkeværket trænger til hjælp.«*

Standuret kom i familiens eje, da Klaus Holts morfar, Søren Gade, købte Enggaard i 1927. Dengang stod uret i det nye stuehus, der var blevet opført 1916. Det har uden tvivl også stået i det gamle stuehus, for i skødet mellem Søren Gade og Anders Chr. Enggaard var der indføjet, at uret ikke måtte bortsælges fra ejendommen. I midten af 1940'erne blev uret flyttet under en ombygning, og det blev malet af maler Pedersen i Heltborg.

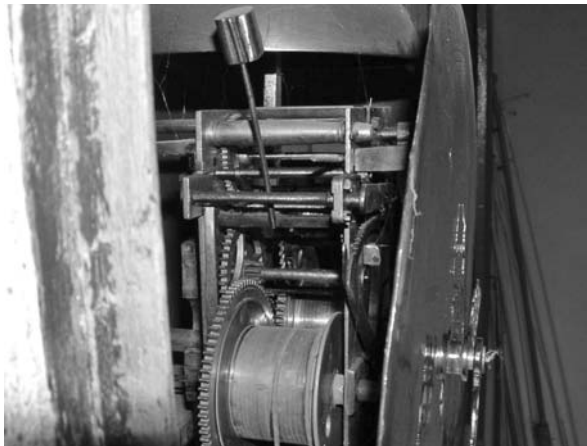
I 1969 blev gården overtaget af Klaus Holts forældre, Elisabet og Arne Holt, og ved den

lejlighed blev der ændret på skødet, så uret igen måtte sælges. Ti år senere blev uret igen flyttet under en ombygning og fik sin nuværende placering. Igen blev det genopfrisket med en gang maling, denne gang af kunstmaler Torben Laurent, Heltborg. Forsiden er begge gange holdt i de oprindelige farver, som de har været kendt af familien siden 1927.

Standuret blev kort omtalt her i årbogen 1977 i en artikel, hvor Jens Lampe og Holger Hertzum skrev om urmagere i Thy og på Mors. Her hedder det om uret i al sin kort-hed: *»Hurup, Anders Jensen, data ukendt. Standur sign. Anders Jensen Hurup i privat eje i Heltborg v. Hurup.«*

Senere er uret blev nærmere dateret. Via Thisted Museum har Klaus Holt haft forbindelse til museumsinspektør Jens Ingvordsen, Den Gamle By i Århus. Han oplyser, at museet omkring 1981 købte en stor samling fotografier af Holger Hertzum-Larsen, medforfatter til førnævnte artikel. Det drejede sig primært om standure stående i det vestjyske.

Heriblandt var også et standur af Anders Jensen, Hurup. Det selvsamme standur! Derfor havde Jens Ingvordsen kendskab til uret, da han fik henvendelsen fra Thy. Om date- ringen siger han:

»Den mørklakerede forside i udpræget barokform peger tidsmæssigt i retning af sidste fjerdedel af 1700-tallet. Bagsidens hvidlakerede skive derimod kan dårligt være ældre end ca. 1795/1800. De meget sindrigt udskårne visere tyder på ca. 1780-1800. Et gæt herfra ville således alt i alt ende på ca. år 1800.«

I forbindelse med et projekt om danske urmagere før år 1900 har Jens Ingvordsen ihærdigt forsøgt at identificere denne Anders Jensen, men hidtil forgæves. Urmageren kan meget vel være identisk med bonde og gårdbeboer Anders Jensen, født ca. 1760 og nævnt i Hurup by 1787 (ugift) og den samme Anders Jensen Lodahl, født ca. 1759, nævnt sammesteds 1801 som gift. Beviser det kan Jens Ingvordsen dog ikke.

